



DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Bolnavi și sănătoși.

Suntem bolnavi. Sufletul nostru e bolnav. Iar boala sufletului totdeauna îmbolnăvește și trupul. Sistemul nervos al nostru, acest misterios aparat care leagă lumea spirituală cu cea materială, mijlocind numai patimi, numai răutate se tocește Iar un sistem nervos tocit înseamnă sănătate ruinată. În sfârșit devenim cadavre ambulante, mumii mișcătoare, învăluite în mantaua deasă a indiferentismului din care lipsește toată inițiativa, toată energia.

Societatea este de calitate indivizilor care o compun. Bolnavă. Acțiunile în ea? De o parte sunt acțiunile febrile ale patimilor și cele bine calculate și precis executate ale răutății, de altă parte inactivitatea acelorora, care s'au uscat în focul multelor patimi și s'au consumat în răutatea

cea mare. Iar printre cei exaltați de patimi și ajunși la culmile răutății și printre cei cu suflet prefăcut în cenușă, ici-colea, izolat, se găsește câte o persoană sănătoasă în suflet și corp.

Sănătoasă, pentru că a aflat izvorul miraculos al sănătății veșnice și al tineretii permanente. Aceste persoane sănătoase, chiar pentru că sunt izolate, nu exercită influență remarcabilă asupra celorlalți. Ar trebui cei sănătoși să se unească, cu să poată salva pe cei bolnavi. Ar fi mare nevoie ca oamenii întregi să-și întindă reciproc mână de ajutor, ca să poată pune zăgaz curentului răutății, care în fine și pe ei îi amenință cu înec. Toate societățile filantropice, toate asociațiile culturale, toate reuniunile protectoare nu sunt destule pentru stingerea răului.

Nu sunt destule, pentru că nu știu sau nu vreau să știe, că sufletul omnesc trebuie vindecat, ca să se poată vindeca corpul. Nu știu, că pe omul rătăcit trebuie a-l conduce la Dumnezeu său. Nu știu, că sufletul omului numai în Dumnezeu își poate afla liniștea. Nu știu că regenerarea societății trebuie făcută pe bază religioasă.

Dacă toate asociațiile filantropice și culturale s'ar uni în spiritul lor, și cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu ar porni lupta contra răului, ar avea succes sigur.

Cei buni nu ar trebui să urmeze decât două scopuri: Să se unească între ei pentru intensificarea vieții religioase și să conducă în calea Mântuitorului pe cei slăbănogi, pe cei bolnavi.

Cei sănătoși trebuie să știe unde se află izvorul sănătății. Ei trebuie să arate semenilor lor bolnavi în suflet și în corp Doctoria cea mare, Leacul contra tuturor relelor, pe Isus, Euharisticul.



Sf. Mica Tereza de Pruncul Isus.

(Continuare).

Binecuvântata copilă își găsia cea mai mare plăcere în evlavie; credința nu lasă să se sălășluiească pustiul în inimă — ci bucuria.

Veni momentul în care Tereza trebui să se pregătească pentru prima spovedanie.

Paulina făcând-o să înțeleagă că preotul ține locul lui Dumnezeu și că nu trebuie să-i ascundă nimic, dânsa își mărturisi cu cea mai deplină sinceritate micile sale păcate; le-ar fi mărturisit și pe cele mai mari dacă le-ar fi făcut.

Îndată ce-a intrat în confesional, ea se așeză drept înaintea duhovnicului ca el să-i citească în ochi până în adâncul inimii; fiind prea mică ca să-și ajungă scopul, stătu în picioare. Sfânta copilă ieși de-acolo, ușoară și fericită, gândind ceea ce era adevărat că sufletul îi devine mai alb decât zăpada. Ea ieși de-acolo și cu o mai mare dragoste pentru neprihănită Sfânta Fecioară, mama noastră din cer, față de care preotul i-a recomandat devoțiunea. Ca micul Isus să o ierte, se așezase în gând pe genunchii Maicii Domnului. Dar cum ieși din biserică se opri sub un felinar ca să se uite la mătâniile pe care tocmai i le sfîntise: le întorcea și iarăș le întorcea în toate chipurile.

— Ce faci acolo, îi zise Paulina.

— Mă uit să văd cum sunt mătâniile sfîntite.

Ea uita, că noi pe pământ

trebuie să trăim din credință nevăzând cu ochii noștri muritori tainicele influențe ale harului.

Din ziua primii sale mărturisiri, copila voi să se spovedească mereu la serbătorile cele mari pentru ca să-și facă sufletul tot mai curat.

Cum iubia serbătorile! Toțuș aceea pe care o prefera și pentru care se pregătia cât putea mai bine era serbătoarea Prea Sfântului Sacrament. Pe vremea aceea nu se permitea celor mici să primiască pe Isus.

Cu cât dor se uita dânsa la ostia cea albă pe care preotul o purta în procesiune și pe care o depunea din când în când pe altare frumoase făcute din flori, din lumină și din verdeață. Tereza în alb, încununată cu roze își aștepta cu bucurie rândul să arunce cu flori. Atunci apropiindu-se de Domnul aruncă cât mai sus petalele parfumate, simțind o nespūsă bucurie când le vedea atingând cu o mângăiere ostensoriul de aur. Dacă serbătorile cele mari erau rare, fiecare săptămână îi aducea una scumpă sufletului său: Dumineca. Ce zi luminoasă! Serbătoarea buunului Dumnezeu, serbătoarea odihnei, serbătoarea totuș austeră sub anumite raporturi. Hrana era de obicei foarte simplă pentru ca femeea de serviciu să nu fie împiedecată dela biserică. Era vre-o petrecere în oraș? Mica Tereza se preumbla cu tata și

surorile. Dar zadarnic muzica dela călușei de lemn atrăgea pe ceilalți copii, zadarnic negustorii de „surprize plăcute” își invârteau huruitoarele sau își legăneau baloanele roșii și albastre, domnul Martin nu cumpăra niciodată Dumineca și tot așa ca să nu puie pe careva la lucru, în ziua aceea, din propria lui plăcere nici nu călătoria. Cu toate acestea ziua de Duminecă pentru Tereza și pentru toți era frumoasă și veselă.

Mai întâi predica pe care o auzia la liturghia cea mare. Copila n'avea ochi decât pentru preot. Prima predică pe care a înțeles-o a fost o predică asupra pătimilor; a impresionat-o adânc; avea cinci ani și jumătate; de-atunci putu să prindă înțelesul tuturor instrucțiunilor.

Ziua de Duminecă trecea repede și fericirea sfintei micuțe ținea nealterată până la slujba de seara: din clipa aceea un sentiment de tristeță îi învăluia sufletul, se gândia că a doua zi trebuia să reinceapă viața, să lucreze, să învețe lecțiile și inima-i simția exilul de pe pământ, suspina după odihna cerului, Dumineca fără sfârșit din adevărata patrie. Ceea ce-i mai măria melancolia era faptul că Dumineca nu erau cu toții acasă, tinerele fete mergând rând pe rând să petreacă seara la verișoarele lor. Câte-o-dată și Tereza era invitată; la reînțorcere se uita la stele cu o încântare de nespūs. Se deslușia pe firmamentul adânc un grup de perle de

aur la care se uita cu deliciu, găsindu-le că au formă de T: „uită-te tată, spunea dânsa părintelui său, numele meu e scris pe cer!” Pe urmă nemai voind să vadă nimic de pe pământ,

il rugă să o conducă, și fără să se uite unde călca își înălța capul în sus de tot, nesăturându-se să contemple albastrul instelat.

(După Carbonel).

La sfânta Liturgie și binecuvântarea pietrii fundamentale răspunsurile au fost date de către corul meserieșilor români din Sighet condus de Domnul Gheorghe Negrea.

La orele 2. d. m. s'a servit o masă comună iar seara a avut loc serbarea culturală organizată de Asociația Presei și o foarte bine reușită serată dansantă organizată de intelectualii locali.

Serbătoarea dela Cuhea prin forma impunătoare în care a decurs, prin numărul mare de intelectuali și țărani cari au participat a fost una din cele mai frumoase manifestări ale bisericii noastre.

Reușita actului cași inițiativa clădirii noiei biserici se datorește intelectualilor locali și indeosebi muncii neobosite a Doctorului Jurca.

Punerea pietrii fundamentale a bisericii gr. cat. române din Rozavlea.

Duminecă 21 I. c. a avut loc la Rozavlea impunătoarea serbătoare a punerii pietrii fundamentale a noiei biserici gr. cat. române.

Un sobor de 10 preoți având în frunte pe Rev. Domn Ștefan Popp vicarul Maramureșului ca delegat special al Excelenței Sale Preasfințitului Alexandru Rusu episcopul eparhiei Maramureșului, a oficiat sfânta Liturgie pe un altar anume amenajat în fața vechii biserici. Au luat parte la oficierea sfintei Liturgii Preacuvioșia Sa Leon Manu, egumenul mănăstirii Moisei, M. O. Gheorghe Cosma protopopul districtului Iza; onorații Vasile Dunca din Cuhea, Ioan Bârsan din Poeni, Vasile Vlad din Șieu, Gheorghe German din Botiza, Vasile Mărieș din Strâmtură, diaconizând Clarisimul Dr. Dumitru Pop profesor și On. Lazar Sângeorzan preotul local.

După terminarea sfintei Liturgii s'a format o foarte frumoasă procesiune îndreptându-se, urmată de întreg poporul adunat, spre locul ales pentru clădirea noiei biserici.

Pe locul unde se vede im-

punător trasat plenul noiei biserici s'a făcut sfințirea apei, iscălirea și așezarea actului comemorativ și binecuvântarea pietrii fundamentale. Au predicat Rev. Domn Vicar Ștefan Popp aducând asistenței binecuvântarea Excelenței Sale Preasfințitului Episcop Alexandru, M. O. protopop Gheorghe Cosma și Onoratul preot local Lazar Sângeorzan.

Au luat parte la serbătoarea dela Rozavlea din partea autorităților civile Domnul prefect Gavril Mihalyi și Domnul Primar al orașului Sighet Dr. Petru Mihalyi — apoi Domnul Deputat Eugen Dunca și revizorul Vasile Orosan. Intelectualii locali cărora în bună parte li se datorește frumoasa serbătoare au fost prezenți cu toți în frunte cu impunătoarea personalitate a Domnului Gheorghe Dan subprefect.

Asociația presei din Sighet organizând cu această ocazie o serbare populară a fost și ea prezentă cu peste 20 tineri intelectuali membri ai ei. Natural n'a lipsit nici marele număr al intelectualilor din comunele înconjurătoare și reprezentanții echipei regale dela Cuhea.

Proces Verbal,

Dresat azi în 14 Iulie 1935 în localul școlii primare de stat Botiza de față fiind On. Păr. Gheorghe German preot, dl. Ioan Covaci notar, dl. Andrei Melnic inv. dir., dl. Dragoste Gavril plutonier, dl. Ioan Pop tipograf, dl. Trifoi Petru comerciant precum și un mare număr de credincioși. Intre oaspeți se distinge iubitul președinte al Agrului din Șieu dl. Alexandru Micle inv. pens. conferențiarul zilei.

1. Impărate ceresc

2. Vîno Isuse, cântat de corul Agrului condus de dl. Trifoi Petru.

3. Cuvânt de deschidere de Păr. Gh. German, care arată lupta mare, ce se duce între spiritul rău în contra spiritului bun. Prezintă adunării pe dl. conferențiar.

4. Alegerea mult așteptată a comitetului se face în felul următor: 1. Președinte: dl. Trifoi Petru comerciant. 2. Vicepreședinte: dl. Ioan Lăpușan comerciant. 3. Secretar: Păr. Gheorghe German. 4. Casier: dl. Ioan Cupșenar plugar.

5. Conferința dlui Al. Micle, despre „Cultul icoanelor și cinstirea moaștelor” expusă cu dovezi palpabile și cu o vădită convingere, care numai la un credincios convins se poate observa. Arătând pe înțelesul poporului folosul mare al cinstirii icoanelor, cari privindu-le ne sunt un memento, reliefând cinstea ce se cuvine sf. Cruci, semnul învingerii lui Hristos și a noastră în vreme de ispită însemnându-ne cu ea.

Dl. Ioan Pop tipograf mulțumește Păr. Gh. German pentru oboseala neîntreruptă pe care o depune în strângerea oilor spre pășunea adevărului. Mulțumește dlui Micle pentru oboseală și ascultare venind la adunare.

6. Isuse Domnul meu” corul Agru-lui.

7. Cuvânt de închidere: dl. președ. Trifoi Petru, mulțumește poporului adunat pentru încrederea arătată alegându-l de președinte al Agrului, și promite ca și pe mai departe să lucreze în ogorul Agrului cu și mai multă atragere și mai mare devotament. Mulțumește dlui Pă-

rinte pentru osteneală și dlui Al. Micle pentru reușita conferinței.

8. Te ador Isuse cântat de asistența întreagă.

9. Născătoare de Dumnezeu.

D. c. m. s.

Secretar:

Pr. Gheoghe Gherman

Președinte:

Trifoi Petru



Circulară către Clerul gr. cat. român din Maramureș

Vicariatul gr. cat. român al Maramureșului.

Nr. 62—1935.

Iubiți Frați!

În ziua de 18 August 1935 va avea loc la Sighet adunarea generală a A. G. R. U.-lui Eparhiei Maramureșului.

Vremile cari le trăim sunt pentru sfânta noastră biserică vremi de grea încercare. Atăcată cu vrășmășie de dușmanii de tot felul a credinței noastre, datori suntem fiecare — proși și credincioși — să o apărăm din toate puterile noastre. Pe aceasta linie principală A. G. R. U.-l este asocierea credincioșilor pentru apărarea credinței lor și a sfintei noastre biserici.

Astfel fiecare adunare a A. G. R. U.-lui, în lupta pe care biserică noastră o duce cu dușmanii săi, este un nou moment de tărie. Fie deci ca adunarea din acest an, hotărâtă pentru

Sighet, pentru capitala aceluia județ al Eparhiei Maramureșului unde dușmanii au atacat și atacă încă cu cea mai mare vehemență biserică noastră, să fie exemplul de solidaritate, de credință și disciplină morală, pentru a fi tuturor arătarea dreaptă a tăriei sfintei noastre biserici.

Vă rugăm deci, Iubiți Frați, să veniți, plini de bucurie și speranță, în fruntea credincioșilor voștri pe cari îi dorim cât mai numeroși și a procesiilor tinerilor incredințați păstoririi Voastre.

Veniți să întimpinăm pe Excelența Sa Preaiubitul nostru Arhiepiscop și pe înalții oaspeți ce vor mai sosi. Veniți să ascultați sfaturi și să primiți binecuvântarea Arhiepiscopă a Prea-Sfinției Sale pentru un nou an de muncă,

Sighet, la 23 Iulie 1935

Cu iubire frățească

ȘTEFAN POPP

vicar al Maramureșului.



Personale. Suntem informați, că la parohia vacantă Iapa din districtul Sighetului, a fost numit On. Iuliu Ardelean din leud.

Cu ocazia adunării generale a Agrului Diecezan conform programului se va preda piesa: SFÂNTA IULIA. Rolurile vor fi interpretate de Dnele: Niza Dr. Chiș, Maria A. Oros, Dșoarele Doda Pop, Maria Berinde, Dica Sânjoan și de Dnii: M. Calinici, Dunca, Comșa, Pop D.

Comitetul Eparhial al A. G. R. U.-lui Maramureș.

CONVOCATOR

Conform art. 18 din Statutele Generale ale Agrului, prin prezența convocăm Congresul Eparhial anual al Agrului din Eparhia Gr. Cat. Română a Maramureșului pe zilele de 17—18 August 1935 în Sighet.

ORDINEA DE ZI:

17 August — Sâmbătă

- La oarele 3,30 p. m. Ședința Comitetului diecezan în localul Agrului (Piața Unirii 25).
- „ 5 „ Primirea Excelenței Sale Episcopului Dr. Alexandru Rusu.
- La poarta triumfală primește Comitetul Central și cel local împreună cu autoritățile.
- La ușa bisericii Rev. Dn. Vicar Ștefan Popp ou preoții.
- Vecernie cu predică.
- „ 8 „ Masa comună.
- „ 9,30 „ Concertul Corului Congregației Mariane.

18 August — Duminică

- La oarele 7 a. m. Uțrenie. Mărturisiri.
- „ 7,45 „ Liturghie. Mărturisiri. Cuminecare.
- „ 9 „ Liturghie Arhierască în liber. Cuminecare. Procesiune Euharistică.
- „ 12 „ Recepție.
- „ 4 p. m. Paraclis.
- Primirea solemnă a membrilor Congregației Mariane.
- „ 5,30 „ Ședința festivă.
- „ 8 „ Masa Comună.
- „ 9,30 „ Reprezentare teatrală.

La Cinema Redouta va rula dela oarele 3—5 p. m. filmul: „Golgotha pentru credincioșii dela sate. Dela 5—7 p. m. filmul: „Crucea și spada“ pentru credincioșii din Sighet. Dela 7—9 și 9—11 „Crucea și spada“ cu taxe de intrare. Bilete de intrare pentru reprezentațiile dela 3 și 5 ore se vor primi dela Biroul Agrului Piața Unirii 25.

Organizațiile parohiale sunt invitate cu insistență să trimită la Congres cel puțin câte un delegat.

Membrii participanți cari doresc să-și asigure cvarțir și să participe la masa comună sunt rugați a se anunța cel mai târziu până la 14 August la Biroul Agrului Piața Unirii 25.

Sighet, la 19 Iulie, 1935.

Președinte Eparhial:
dr. F. Mihalyi

p. Secretar General:
Pr. Titu Berinde

Congresul nostru Diecezan.

După Congresele diecezane ale eparhiei Maramureșului ținute în anul 1932 la Satu-Mare, în anul 1933 la Seini, anul trecut la Șomcuta-Mare, în anul curent urmează Sighetul să primească al patrulea Congres Diecezan al Eparhiei Maramureșului după ce primul Congres General al tuturor membrilor a fost convocat asemenea la Sighet și era ținut în cadre corespunzătoare însemnătății ce au și ce trebuie să aibă aceste congrese.

În tot cazul dela un Congres Diecezan nu se poate pretinde atâta, cât se pretinde dela cel general, iar în special Eparhia Maramureșului ca organizația cea mai tină și săracă — bogată numai în ceea ce privește trecutul acestui ținut — evident, că nu poate să dea aceea, ce pot să dea celelalte dieceze.

În aceasta dieceză numai Satu-Mare e propriaminte un oraș mai mare cu intelectuali români catolici. Incolo orașele Șomcuta mare deși e amintită deja într-o diplomă din anul 1397, formând împreună cu Hustul și Sighetul posesiunea vovezilor Balk și Drag și frațele lor Ioan, deși Baia Mare, unde și ezi încă se arată casa în care locuia mama lui Mathia, deci trebuia să fi fost un loc mai însemnat deja acum vre-o cinci sute de ani, precum Seinel era castru în districtul său Avas, ezi Tara Oașului, care district dela Seini până

la Comorzana cu 28 de comune și cetățile Seini și Medieșul-Aurit formau posesiunea Magistrului Simeon care în anul 1369 era banul Dalmației și Croației iar în anul 1368 comesul Maramureșului, — azi abea avem oraș mai de seamă în dieceza noastră.

Dară toate acestea reminiscențe sunt ale trecutului.

Amintim încă numai atâta din trecut, cum se poate constata aceasta dintr'o diplomă din 6 Ian. 1300, că era o discordie destul de agitată între episcopul latin din Agria și acela din Alba-Iulia cari ambii au pretins jurisdicțiunea asupra acestor ținuturi. Evident deci că pe acestea plaiuri deja în anul 1300 era o viață catolică, cu mari boeri români și catolici buni.

Unde sunt ei? Cui au ajuns moșiile lor? Ce au devenit moștenitorii lor?

Dacă ne ținem noi — și ne putem ținea cu toții de pe aceste plaiuri drepti descendenți ai lor, pentru că din timpurile de demult pământul a rămas ca moșie din moși și strămoși descendenților legali și noi moștenitorii împărțiți pe moșioarele noastre, suntem și azi stăpânitorii acestor ținuturi — aproape complect între granițele eparhiei de Maramureș, ni se impune ca datorință sfântă ca aceea viață catolică de demult să fie reimprospătată și deodată acomodată recerințelor împrejurărilor de azi întru amintirea acestora, după cari am moștenit — fie chiar că am desmoștenit — moșiile dar în tot cazul am moștenit credința lor.

Moșii și strămoșii noștri de pe aceste plaiuri luptau cu turcii, luptau cu tătarii, luptau pentru apărarea familiilor lor mai restrânse, luptau pentru familia lor cea mare, pentru neam și pentru lege, sacrificându-și chiar și viața și averea lor.

Noi suntem chemați la o

luptă fără sânge, noi suntem chemați să luptăm în cadrele Acțiunii Catolice pentru apărarea credinței noastre, pentru mântuirea noastră proprie.

Moșii și strămoșii noștri aveau cetăți de piatră — castre cum erau cele amintite, — cetatea noastră, însă, este Agrul nostru în care adunați ne apărăm sub comanda supremă a însuși locțiitorului lui Isus Hristos, a Papei dela Roma — azi Piu al XI-lea, sub comanda nemijlocită a generalilor lui, a Arhierilor noștri, adunându-ne la sfat la congresele noastre.

Chemăm deci pe toți cei ce se țin vrednici urmași ai marilor noștri înaintași, să se prezinte la acest mare sfat sub conducerea Arhierului Diecezei noastre, convocați prin Comitetul diecezan, pentru zilele de 17 și 18 August al anului curent la Sighet.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

28 Iulie — 3 August 1935.

28. Dumineca VI. d. Rusalii

Ap. I Cor. 1, 10. Evg. Mat. 14, 14

Ap. Prohor și soții

29. Luni M. Calinic

30. Marți Ap. Sila și soții

31. Mercuri C. Eudochim † 843

1. Joi Scoaterea Crucii

2. Vineri Moașt. sf. Ștefan

3. Sâmbătă C. Isachie și soții.

Mie nu mi-ar plăcea să fiu la judecată în pielea acelor creștini, cari nu au voit să plătească repartiția către biserică, nici stolele de îngropare, cununie și alte servicii către preot.

Mai sunt apoi oameni, cari se țin creștini buni, se spovedesc și se cuminecă, se roagă îndelung; la vreme de primejdie însă, când biserică și credința este amenințată, ei se umplu de frică, își bagă capul între umeri, se pitulesc, ca să nu-i vadă nimeni, și tac ca peștii. Aceștia apoi sunt bravi ostași ai lui Hristos. Nu cu așa ostași s'a susținut Biserica lui Hristos.

Calendarul Bunului Creștin
Mănăstirea Bixad

